

Organ Meetings

Ένας πλήρης οδηγός για τη δωρεά και μεταμόσχευση οργάνων

ONASSIS
HEALTH

ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΕΩΝ

Όταν η γνώση και η ενημέρωση συναντούν τη δεύτερη ευκαιρία στη ζωή

Αν εκπροσωπείτε κάποιο Μέσο Μαζικής Ενημέρωσης, Δημόσιο ή Ιδιωτικό Φορέα, Σύλλογο ή αν ενδιαφέρεστε να συνδέσετε την πολιτική CSR της επιχείρησής στην οποία εργάζεστε με την ενημέρωση γύρω από τη Δωρεά Οργάνων και τις Μεταμοσχεύσεις, μπείτε στο www.onassis.org και συμπληρώστε τη σχετική φόρμα που θα βρείτε στο πεδίο της Υγείας, για να συμμετέχετε στο ενημερωτικό πρόγραμμα Organmeetings, που διοργανώνουν ο Εθνικός Οργανισμός Μεταμοσχεύσεων (ΕΟΜ) και το Ίδρυμα Ωνάση.

Για περισσότερες πληροφορίες στείλτε μήνυμα στο: mediaoffice-health@onassis.org

Η δωρεά οργάνων μέσα από τα μάτια μιας μητέρας που δώρισε τα όργανα της 17χρονης κόρης της

ΙΩΑΝΝΑ ΣΑΡΡΗ-ΜΠΑΛΑΣΗ

«Φεβρουάριος 2020. Έξι μήνες μπεινοβγαίναμε στο Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Ηρακλείου. Η ζωή μας κυλούσε ανάμεσα σε νοσοκομείο και σπίτι. Τελευταία φορά μπήκαμε τέλη Γενάρη. Νύχτα μέρα στο πλευρό της Νεκταρίας μας. Θυμάμαι πάντα τα τελευταία της λόγια, ενώ νοσηλευόταν: “Μαμά, θα με τρίψεις λίγο, γιατί πονάει ο αυχένας μου;” μου είχε πει, γύρισε, με κοίταξε, έκλεισε τα μάτια της και αυτή ήταν η τελευταία μας επαφή.

Ήταν μόλις 50 ημερών μωρό όταν της τοποθετήθηκε βαλβίδα στο κεφάλι, μετά από μια αιμορραγία στον εγκέφαλο, που προκλήθηκε εξαιτίας ενός μικροβίου στην Εντατική Νεογνών. Από μικρή μαχήτρια, από μικρή στις εντατικές. Μαχήτρια από την αρχή της ζωής της μέχρι το τέλος της.

Όσο έζησε, ήταν η χαρά της ζωής. Ένα παιδί δοτικό, χαμογελαστό, δραστήριο. Ασχολήθηκε με τις πολεμικές τέχνες, έκανε μπαλέτο, συμμετείχε σε διαγωνισμούς, προσπαθούσε πάντα για το καλύτερο. Κάθε της επιλογή “φώναζε” πόσο αγαπά τη ζωή. Και πάντα δοτική. Όταν έκλεισε τα 16 της, παρουσιάστηκαν τα πρώτα σοβαρά προβλήματα υγείας. Άρχισε να μην έχει τον έλεγχο του σώματός της, να μην μπορεί να περπατήσει, να έχει ιλιγγούς, να πονάει το κεφάλι της. 1η Αυγούστου του 2019 έχασε προσωρινά την όρασή της.

Κάτι πήγαινε στραβά με τη βαλβίδα. Η Νεκταρία έπρεπε να μπει χειρουργείο. Στην αρχή ανταποκρίθηκε πολύ καλά. Στη συνέχεια, όμως, παρουσιάστηκαν επιπλοκές. Όπως μας είπαν οι γιατροί, όποια παρενέργεια υπάρχει στη διεθνή βιβλιογραφία, παρουσιάστηκε στη Νεκταρία. Ήταν Πέμπτη χαράματα, ανήμερα των γενεθλίων της, όταν οι γιατροί μάς ανακοίνωσαν ότι τελικά δεν θα τα καταφέρει. Στις 10 Φεβρουαρίου επιβεβαιώθηκε ότι ήταν εγκεφαλικά νεκρή.

Δεν το πιστεύαμε. Δεν το περιμέναμε. Συχνά με ρωτούν πώς βρήκαμε τη δύναμη με τον σύζυγό μου να πάρουμε την απόφαση να δωρίσουμε τα όργανα της Νεκταρίας. Τώρα αντιλαμβάνομαι ότι ήταν μια απόφαση, μια θέση και στάση που είχε ζυμωθεί χρόνια μέσα μας. Το 2016 ήρθα για πρώτη φορά σε επαφή με την ιδέα της δωρεάς, όταν αποφάσισα να γίνω δωρήτρια μυελού των οστών. Κρατώ πάντα στο μυαλό μου την εικόνα από ένα ντοκιμαντέρ. Ένα νέο παιδί με σοβαρή ασθένεια, που ήταν στη λίστα μεταμοσχεύσεων, ειδοποιείται ότι βρέθηκε δότης και το καλούν να πάει στο νοσοκομείο. Η ματιά του, η χαρά ότι η ζωή του θα επανεκκινούσε και θα έβγαινε από τη διαρκή καραντίνα στην οποία ζούσε, είναι αποτυπωμένα μέσα μου. Συγγενείς και φίλοι ξενουχτούσαν μαζί μας στην εντατική, κοιμόντουσαν σε καρέκλες. Κι όταν μάθαμε

«Αντίθετα με τις ιστορίες συνωμοσίας που κάποιοι πιστεύουν, οι γιατροί στην εντατική κάνουν τα πάντα για να σώσουν τον ασθενή, δεν νοιάζονται να του πάρουν τα όργανα. Δεν γίνονται αυτά, δεν είναι απλή η διαδικασία της δωρεάς οργάνων άλλωστε»

Όλοι τα θλιβερά νέα, η απόφασή μας, μαζί με τον σύζυγό μου, ήταν αυτόματη. “Θα δώσουμε τα όργανά της”. Όταν βρέθηκα εγώ στη θέση του γονέα που συναίνεσε και το παιδί μου στη θέση του πιθανού δότη, λειτούργησα πλέον ανακλαστικά. Η Νεκταρία αυτό θα ήθελε να γίνει.

Το παιδί μου πια συνεχίζει να ζει μέσα στα σώματα πέντε άλλων ανθρώπων. Πέντε οικογένειες κάνουν μαζί γιορτές, λένε κάθε βράδυ καληνύχτα, συνεχίζουν τη ζωή τους χάρη στη Νεκταρία μου. Τίποτα δεν πήγε χαμένο. Σκέφτομαι ότι με τη δωρεά οργάνων τιμήσαμε και τις προσπάθειες των γιατρών και των νοσηλευτών που για μήνες έδιναν μάχη μαζί με τη Νεκταρία μου. Γιατί οι γιατροί στο ΠΙΑΓΝΗ το πάλεψαν απίστευτα. Ήταν και για εκείνους “η Νεκταρία τους”. Αντίθετα με τις ιστορίες συνωμοσίας που κάποιοι πιστεύουν, οι γιατροί στην εντατική κάνουν τα πάντα για να σώσουν τον ασθενή, δεν νοιάζονται να του πάρουν τα όργανα. Δεν γίνονται αυτά, δεν είναι απλή η διαδικασία της δωρεάς οργάνων άλλωστε.

Και σε αυτούς τους ανθρώπους, ένα ευχαριστώ δεν αρκεί για να ξεπληρώσει την προσπάθεια, τα ξενύχτια τους και το μοίρασμα της αγάπης που μας έδωσαν. Έπρεπε κάπως η Νεκταρία να συνεχίσει να υπάρχει.

Για εμάς, είναι μεγάλη ανακούφιση. Κάποια βράδια, όπως κάθομαι σπίτι μου, κλείνω τα μάτια και σκέφτομαι την εικόνα να χτυπάει ένα τηλέφωνο και να ενημερώνει μια οικογένεια ότι βρέθηκε δότης. Μπορεί να ήταν ένας νεαρός, μια μητέρα, ένας πατέρας που χρειαζόταν το μόσχευμα. Μπορεί να είναι ένας δικός μας άνθρωπος. Εμείς από καθαρή σύμπτωση γνωρίσαμε τον έναν λήπτη, τον Αχιλλέα, που έλαβε το ήπαρ της κόρης μας. Δεν ξέρω σε ποιους πήγαν τα άλλα όργανα και δεν έχει σημασία τελικά. Και ειλικρινά, είναι καλό που δεν επιτρέπεται να έρθει σε επαφή η οικογένεια του δότη με εκείνες των ληπτών. Μπορεί να δημιουργηθεί και μια εξάρτηση μεταξύ τους. Να έχεις το άγχος να μην καπνίσει ο άλλος επειδή έχει τους πνεύμονες του παιδιού σου, ή να μην τρέχει με τη μηχανή επειδή έχει την καρδιά του. Είναι σαν να τους παίρνεις τη ζωή τους πίσω. Οπότε λες αρκεί να είναι καλά και να ανάβουν ένα κερί στο παιδί μου, όπου κι αν βρίσκονται. Για εμάς είναι μια παρηγοριά το γεγονός ότι ζουν χάρη σε εκείνη.»

Συνέντευξη στην Ανδριανή Αγγελιδάκη

Γιατί μας αφορά όλους η Δωρεά Οργάνων

Γνωρίζεις ότι είναι περισσότερες οι πιθανότητες για καθέναν από εμάς να χρειαστούμε στη ζωή μας να λάβουμε κάποιο όργανο λόγω λειτουργικής του ανεπάρκειας, παρά να δώσουμε;

Στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, **κάθε 9 λεπτά**, ένας συνάνθρωπός μας εγγράφεται στη λίστα αναμονής για μεταμόσχευση ενός ή περισσότερων συμπαγών οργάνων.

Στην Ευρώπη τα πράγματα δεν είναι καλύτερα. Το 2019, περισσότεροι από 150.000 ασθενείς ήταν εγγεγραμμένοι στις λίστες αναμονής και κάθε ώρα που περνάει προστίθενται **6 νέοι ασθενείς**. Θα μπορούσε να είναι κάποιος συγγενής μας, ένα αγαπημένο μας πρόσωπο, εμείς.

Ο σύγχρονος τρόπος ζωής, οι διατροφικές μας συνήθειες, το άγχος, το κάπνισμα, καθώς και άλλοι επιβαρυντικοί παράγοντες για την υγεία μας **αυξάνουν ολοένα περισσότερο την ανάγκη για μεταμόσχευση συμπαγών οργάνων**.

Η μεταμόσχευση αναδεικνύεται παγκοσμίως στην πλέον σύγχρονη θεραπευτική πρακτική του 21ου αιώνα και αποτελεί τη μόνη θεραπευτική απάντηση για την τελικού σταδίου ανεπάρκεια καρδιάς, ήπατος και πνεύμονα και την αποτελεσματικότερη λύση για τη νεφρική ανεπάρκεια. Σε αυτόν τον τομέα, δυστυχώς, **η Ελλάδα βρίσκεται στην τελευταία θέση στην Ευρώπη** και στις δέκα τελευταίες χώρες του Δυτικού κόσμου.

Για να έχουμε όλοι μας δικαίωμα, όμως, σε μια δεύτερη ευκαιρία στη ζωή, είναι σημαντικό να κατανοήσουμε την αξία της δωρεάς οργάνων. Δεν είναι μόνο πράξη αλληλεγγύης για τον συνάνθρωπό μας, **είναι κυρίως στάση ζωής που, αν την υιοθετήσουμε όλοι, τότε το όφελος θα επιστρέψει σε εμάς**, στους συγγενείς μας και στα οικεία μας πρόσωπα.

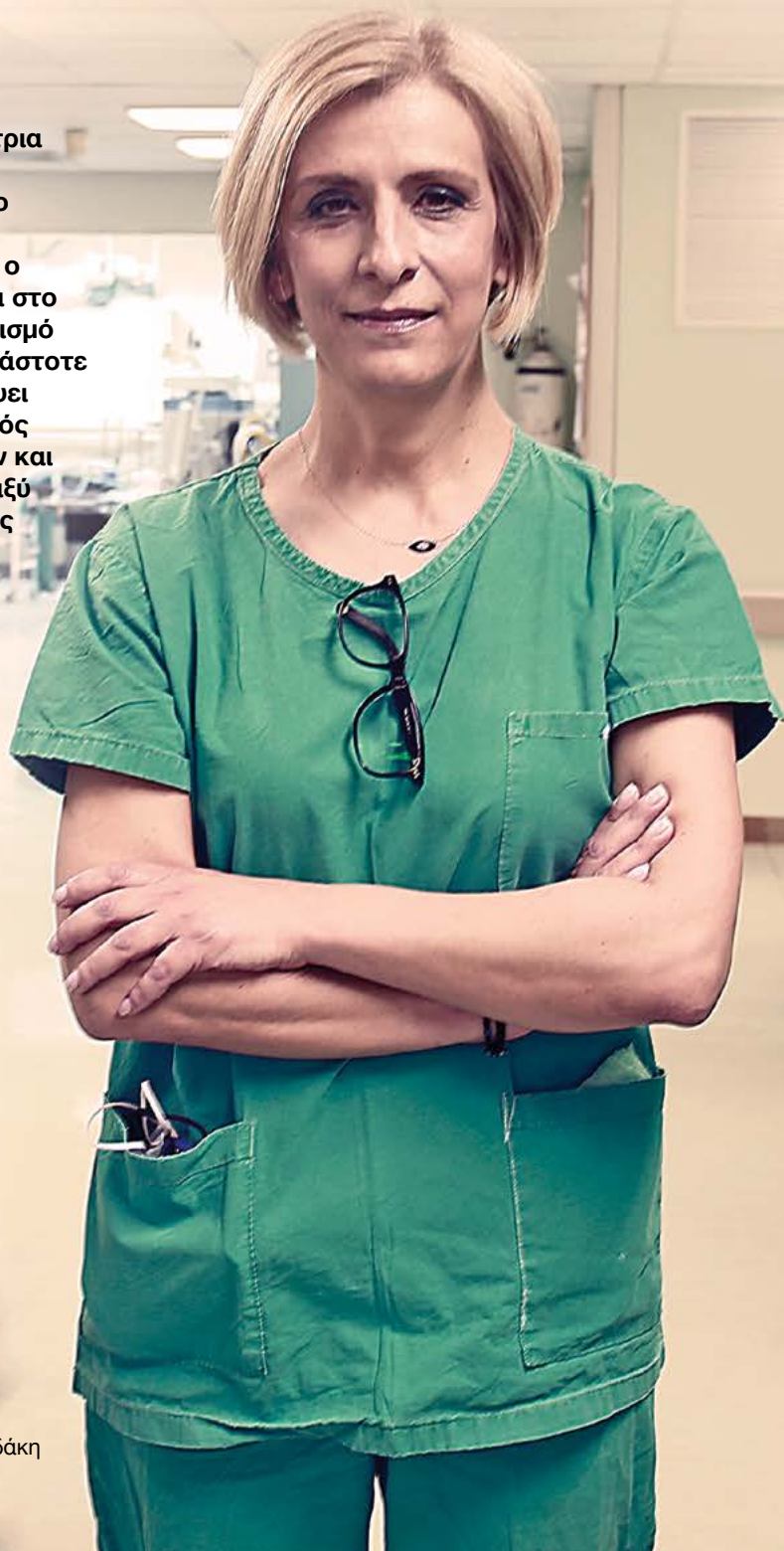
Κάθε δωρητής συμπαγών οργάνων και ιστών μπορεί να σώσει 7 ζωές και να βελτιώσει την ποιότητα δεκάδων άλλων. Δεν χρειάζεται να αναρωτιέσαι τι μπορείς να κάνεις. **Ξεφύλλισε αυτό το φυλλάδιο και απλά άνοιξε τη συζήτηση**, πρώτα με τον εαυτό σου και μετά με τα αγαπημένα σου πρόσωπα.

Πηγή: www.organdonor.gov

Συντονίζοντας μια μάχη ζωής

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΧΙΛΙΔΟΥ

Η Προϊσταμένη – Συντονίστρια Μεταμοσχεύσεων καρδιάς και πνευμόνων στο Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο και οι συνεργάτες της είναι ο συνδετικός κρίκος ανάμεσα στο Ωνάσειο, τον Εθνικό Οργανισμό Μεταμοσχεύσεων και το εκάστοτε νοσοκομείο που θα προκύψει μόσχευμα. Είναι ο συνδετικός κρίκος μεταξύ των ασθενών και των γιατρών. Αλλά και μεταξύ της αγωνίας και της ελπίδας για μια δεύτερη ευκαιρία στη ζωή.

Η δουλειά της Δέσποινας Χιλίδου και ο δύσκολος ρόλος της μέσα από τα δικά της λόγια: «Τι ακριβώς κάνουμε; Αρχικά βρισκόμαστε σε επιφυλακή 365 μέρες τον χρόνο, 24 ώρες το 24ωρο, προκειμένου να μπορέσουν να λειτουργήσουν όλα άρτια και να βρούμε λύση σε κάθε πρόβλημα που ενδέχεται να ανακύψει από τη στιγμή που θα προκύψει μόσχευμα. Οι συνάδελφοί μου και εγώ είμαστε Συντονιστές Μεταμοσχεύσεων για καρδιά και πνεύμονες. Εργαζόμαστε στο Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο και παρακολουθούμε επί 24ώρου βάσεως, όλες τις μέρες του χρόνου, μέρα νύχτα, αργίες και καθημερινές, τους ασθενείς που βρίσκονται καταγεγραμμένοι στη λίστα αναμονής προς μεταμόσχευση, καθώς και τους μεταμοσχευμένους ασθενείς καρδιάς και πνευμόνων. Οι Συντονιστές Μεταμοσχεύσεων είναι αυτοί που θα λάβουν, για παράδειγμα, την ειδοποίηση από τον Εθνικό Οργανισμό Μεταμοσχεύσεων, όταν προκύψει ένας δότης, για να ξεκινήσει η διαδικασία της μεταμόσχευσης. Πρέπει να ειδοποιηθεί ο λήπτης, να προετοιμαστεί το νοσοκομείο και να γίνει η μεταμόσχευση στον λιγότερο δυνατό χρόνο.

Η δουλειά μας έχει πολύ στρες, αλλά είμαστε εκπαιδευμένοι για αυτήν και ξέρουμε πάντα ποιο είναι το επόμενο βήμα. Η κούραση, το άγχος και τα έντονα συναισθήματα δεν μας καταβάλλουν. Έχουμε πάντα στον νου μας τον λήπτη. Δουλειά μας είναι να τον φροντίσουμε. Να νιώσει αισιόδοξος και ασφαλής. Ανοίγεται ένας νέος δρόμος μπροστά του. Μέσα στις επόμενες ώρες μπορεί να ξαναγεννηθεί. Αυτό είναι το σημαντικότερο επίτευγμα και αποτελεί οδηγό μας. Αυτό μας παρακινεί να βρίσκουμε λύσεις σε καθετί που προκύπτει. Όταν πρόκειται να σωθεί μια ανθρώπινη ζωή, όλοι είναι πρόθυμοι να βοηθήσουν αρκεί να τους εξηγήσεις τι πρέπει να κάνουν, ακόμα και αν δεν γνωρίζουν σχεδόν τίποτα για τη διαδικασία μεταμόσχευσης, όπως είναι οι εργαζόμενοι σε άλλους τομείς εκτός νοσοκομείου - στην αστυνομία, στην τροχαία, στο αεροδρόμιο. Αυτό το διαπιστώνω καθημερινά από το 1996 που εργάζομαι ως Συντονίστρια Μεταμοσχεύσεων.

Οι δότες και οι λήπτες μάς δίνουν καθημερινά ένα μάθημα ζωής. Τι έχει πραγματική αξία, τι πρέπει να μπαίνει σε προτεραιότητα και πόσο σημαντικό είναι να προσφέρεις. Μόνο η γέννα και η δωρεά οργάνων χαρίζουν ζωή. Μέσα από τη δωρεά οργάνων η ζωή αποκτά συνέχεια. Το πιο δυνατό επιχείρημα για τη δωρεά οργάνων είναι οι ίδιοι οι λήπτες που ξαναγεννιούνται. Μπορεί να είναι συγγενείς μας, φίλοι μας, εμείς

οι ίδιοι. Γιατί στο τέλος, η δωρεά οργάνων μάς αφορά όλους, όχι κάποιους λίγους.

Οι ασθενείς με τελικού σταδίου καρδιακή ή πνευμονική ανεπάρκεια βάζουν σε μια παύση τη ζωή τους, ζουν πάνω από ένα τηλέφωνο, που περιμένουν να χτυπήσει για να ακούσουν ότι βρέθηκε το μόσχευμα. Έχουμε ακόμα και τα τηλέφωνα των συγγενών, του στενού τους κύκλου. Όλοι γνωρίζουν, όλοι είναι ενημερωμένοι και όλοι φροντίζουν το κινητό τους να έχει πάντα μπαταρία και σήμα, και για απλά πρακτικά θέματα, από τα οποία όμως εξαρτάται η ζωή του δικού τους ανθρώπου.

Έχουμε δει ασθενείς να βγαίνουν όρθιοι από τη μονάδα, να μεγαλώνουν, να παντρεύονται, να κάνουν παιδιά ή να βλέπουν τα δικά τους παιδιά να μεγαλώνουν και τη ζωή τους να συνεχίζεται. Ο πρώτος μεταμοσχευμένος καρδιάς στο Ωνάσειο, που υποβλήθηκε σε εγχείρηση το 1996 και είναι εν ζωή, είναι πια ένας ηλικιωμένος άνθρωπος, και εξακολουθεί να παρακολουθείται μέσα από το πρόγραμμα. Είμαστε εκεί όποτε χρειαστεί κάτι. Κάνει επανελέγχους και εξετάσεις συνολικά για την παρακολούθηση της υγείας του, σωματικής και ψυχικής. Συνδεόμαστε εφ' όρου ζωής με τους ασθενείς μας. Μοιράζονται μαζί μας τις στιγμές τους, την αγωνία τους, την απογοήτευσή τους, αλλά και τη χαρά τους όταν βρεθεί μόσχευμα. Είμαστε συνέχεια δίπλα τους.

Μου έχει μείνει χαραγμένη στο μυαλό μια ασθενής από το 2002. Μια κοπέλα 25 χρονών που από θαύμα βρίσκεται ακόμα στη ζωή. Είχε διατακτική μυοκαρδιοπάθεια τελικού σταδίου και νοσηλεύοταν σε βαρύτατη κλινική κατάσταση στη ΜΕΘ. Ήταν τόσο επιβαρυνμένη που έκανε ανακοπή καρδιάς στη διαδρομή προς το χειρουργείο. Ευτυχώς βρέθηκε μόσχευμα για το κορίτσι μας αυτό. Ήταν ένα θαύμα ότι αυτό το κορίτσι κέρδισε τη ζωή του. Ένα θαύμα που έγινε πραγματικότητα χάρη στις προσπάθειες όλων εκείνων που συμμετείχαμε. Η ομάδα μας και ο σωστός συντονισμός έκαναν το θαύμα. Θυμάμαι ότι την κρατούσα αγκαλιά για να μπορέσει να περπατήσει και να φτάσει στον χώρο που της είχαμε ετοιμάσει ένα μικρό αποχαιρετιστήριο πάρτι για το εξιτήριο που θα έπαιρνε. Από την άλλη πρέπει να υπογραμμίσουμε ότι οι δότες και οι οικογένειές τους είναι οι σωτήρες. Για αυτό και οι ασθενείς, οι λήπτες, μας ζητούν συχνά έστω μόνο το μικρό όνομα του δότη, για να τον μνημονεύσουν, να ανάψουν ένα κερί στη μνήμη του. Ζητούν να μνημονεύσουν τον σωτήρα τους.»

Η επώδυνη στατιστική: Δεν είναι αριθμοί, είναι άνθρωποι

150.000

ασθενείς είναι εγγεγραμμένοι πανευρωπαϊκά στη λίστα αναμονής για ένα ή περισσότερα συμπαγή όργανα.

1.200 ασθενείς

βρίσκονται στη λίστα αναμονής για μεταμόσχευση νεφρού στην Ελλάδα, ενώ οι αιμοκαθαιρόμενοι ξεπερνούν τους 11.500. Πολλοί από αυτούς δεν εγγράφονται στην εθνική λίστα για μεταμόσχευση, είτε γιατί δεν γνωρίζουν και δεν έχουν ενημερωθεί για τη θεραπευτική λύση της μεταμόσχευσης, είτε γιατί είναι απογοητευμένοι από την ατέρμονη αναμονή.

---

6 νέοι ασθενείς κάθε μία ώρα προστίθενται κατά μ.ό. στις εθνικές λίστες αναμονής στην Ευρώπη.

Συνολικά **1.350** ασθενείς αναμένουν στην Ελλάδα για ένα ή περισσότερα όργανα.

Στο Εθνικό Μητρώο Δωρητών Οργάνων μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2021 ήταν εγγεγραμμένοι μόλις

8.000 δωρητές.

---

18 συνάνθρωποι μας στην Ευρώπη πεθαίνουν καθημερινά αναμένοντας να λάβουν ένα όργανο. Συνολικά, περίπου

6.500 άνθρωποι τον χρόνο.

4,5 δότες για κάθε **1.000.000**

κατοίκους αντιστοιχούν με βάση τον ετήσιο μ.ό. μεταμοσχεύσεων στη χώρα μας, όταν ο αντίστοιχος μ.ό. είναι...

48 δότες στην Ισπανία,

40 στην Κροατία και

33 στην Πορτογαλία.

Η αλυσίδα της Μεταμόσχευσης σε δύο παράλληλες πορείες

ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΟΡΓΑΝΑ & ΙΣΤΟΥΣ

- Όταν ένας ασθενής διαγνωσθεί από τον γιατρό του με τελικού σταδίου ανεπάρκεια στη λειτουργία ενός οργάνου, τότε παραπέμπεται σε Μονάδα Μεταμόσχευσης για το συγκεκριμένο όργανο. Κατόπιν, μέσω της Μονάδας Μεταμόσχευσης, θα εγγραφεί στο Εθνικό Μητρώο Υποψήφιων Ληπτών που τηρείται στον ΕΟΜ.
κριτηρίων, όπως είναι: η ομάδα αίματος, η ιστοσυμβατότητα μεταξύ δότη και υποψήφιων ληπτών, ο χρόνος αναμονής, η ηλικία, οι σωματομετρικές διαστάσεις και, τέλος, η ιατρικώς πιστοποιημένη βαρύτητα της κατάστασης της υγείας του κάθε ασθενούς.
- Όταν προκύψει δότης, τότε ξεκινά από τον ΕΟΜ η συντονιστική διαδικασία, που ολοκληρώνεται με την κατανομή των οργάνων, προκειμένου να ειδοποιηθούν οι κατάλληλοι λήπτες.
- Η κατανομή των μοσχευμάτων στους υποψήφιους λήπτες του Εθνικού Μητρώου που τηρείται στον ΕΟΜ διενεργείται ανά όργανο και η διαδικασία πραγματοποιείται βάσει αυστηρών διεθνών ιατρικών
- Οι λίστες προτεραιότητας προκύπτουν από ειδικό, αδιάβλητο πληροφοριακό σύστημα του ΕΟΜ, ενώ στη συνέχεια ο ΕΟΜ ενημερώνει τα αντίστοιχα μεταμοσχευτικά κέντρα για το ποιοι είναι οι καταλληλότεροι λήπτες ανά όργανο, με βάση τα παραπάνω κριτήρια.
- Οι επιλεγμένοι λήπτες προσέρχονται στα μεταμοσχευτικά κέντρα και, αφού προηγηθεί ο απαραίτητος προμεταμοσχευτικός έλεγχος, ξεκινά η διαδικασία για τη δεύτερη ευκαιρία τους στη ζωή.

ΠΡΟΣΦΕΡΟΝΤΑΣ ΟΡΓΑΝΑ & ΙΣΤΟΥΣ

- Όταν ένας ασθενής προσέλθει στο νοσοκομείο σε σοβαρή κατάσταση, τέτοια που χρήζει νοσηλεία στη Μονάδα Εντατικής Θεραπείας, οι θεράποντες ιατροί θα κάνουν το παν για να σώσουν τη ζωή του.
- Αν ένας ασθενής αποβιώσει στη Μονάδα Εντατικής Θεραπείας, τότε και μόνο τότε οι γιατροί θα επικοινωνήσουν με τον Εθνικό Οργανισμό Μεταμοσχεύσεων.
- Ο Εθνικός Οργανισμός Μεταμοσχεύσεων θα εξετάσει αν ο αποβιώσας ασθενής είναι εγγεγραμμένος στο Εθνικό Μητρώο Δωρητών ή Αρνητών Οργάνων και αντίστοιχα θα ενημερώσει το νοσοκομείο.
- Αν ο αποβιώσας ασθενής δεν είναι εγγεγραμμένος σε κάποιο από τα δύο Μητρώα, τότε ο Συντονιστής Μεταμοσχεύσεων του νοσοκομείου ή ο θεράπων ιατρός ενημερώνουν την οικογένεια για τη δυνατότητα δωρεάς οργάνων.
- Αν η οικογένεια συναινέσει στη δωρεά οργάνων, τότε γίνονται όλες οι απαραίτητες κλινικές και εργαστηριακές εξετάσεις, ακολουθεί η διαδικασία ελέγχου της καταλληλότητας των οργάνων για μεταμόσχευση και, αν τα αποτελέσματα το επιτρέπουν, ακολουθεί η διαδικασία λήψης των συμπαγών οργάνων και των ιστών του αποβιώσαντος, με απόλυτο σεβασμό και φροντίδα στο σώμα του.

Όταν η αλυσίδα της ζωής περνάει από την Εντατική

ΑΔΑΜΑΝΤΙΑ ΣΩΤΗΡΙΟΥ

Η δουλειά ενός εντατικολόγου στη μεταμοσχευτική διαδικασία είναι πολύ σημαντική και κρίσιμη. Η Αδαμαντία Σωτηρίου, εκτός από Πνευμονολόγος-Εντατικολόγος και Επιμελήτρια Α' στην Α' Πανεπιστημιακή Κλινική Εντατικής Θεραπείας του ΕΚΠΑ στον Ευαγγελισμό, είναι και Τοπική Συντονίστρια Μεταμοσχεύσεων. Αποτελεί αναπόσπαστο κρίκο στην αλυσίδα της ζωής.

Πόσο διαδεδομένη είναι η δωρεά και μεταμόσχευση οργάνων εντός ενός μεγάλου νοσοκομείου με πολλά και σοβαρά περιστατικά καθημερινά όπως ο Ευαγγελισμός;

Στον Ευαγγελισμό πραγματοποιούνται αρκετές μεταμοσχεύσεις νεφρού και συχνότερα μεταμοσχεύσεις μυελού των οστών. Η μεταμόσχευση επομένως είναι αρκετά διαδεδομένη στο νοσοκομείο. Αυτή που, δυστυχώς, δεν είναι διαδεδομένη είναι η δωρεά οργάνων και ειδικά οργάνων από αποβιώσαντα δότη. Υπάρχει σαν σκέψη, αλλά απέχει πολύ από την καθημερινή κλινική πράξη και πραγματικότητα σε ένα μεγάλο γενικό νοσοκομείο όπως είναι ο Ευαγγελισμός. Ο συνεχής φόρτος εργασίας με τον όγκο των ασθενών που εξυπηρετεί ένα τέτοιο νοσοκομείο, καθώς και οι γνώριμες δυσλειτουργίες του συστήματος υγείας δεν βοηθούν. Η διαδικασία της δωρεάς οργάνων είναι μια δύσκολη διαδικασία που πρέπει να πραγματοποιηθεί στον χώρο της ΜΕΘ και σε πολύ σύντομο διάστημα από τη στιγμή της διαπίστωσης του εγκεφαλικού θανάτου. Αυτό προϋποθέτει διαθεσιμότητα κλίνης στη ΜΕΘ, επιπλέον ώρες εργασίας και κινητοποίηση όλου του μηχανισμού του νοσοκομείου, όχι πλέον για να σωθεί η ζωή ενός ασθενούς, αλλά για να σωθούν άλλες ζωές μέσα από αυτή. Και όλα αυτά ταυτόχρονα με τους υπόλοιπους ασθενείς που νοσηλεύονται και μάχονται μαζί μας για τη ζωή τους. Ωστόσο, είτε σε περίπτωση μεταμόσχευσης είτε σε περίπτωση δωρεάς οργάνων, η κινητοποίηση είναι άμεση και η στήριξη από την πλευρά του ανθρώπινου δυναμικού του Νοσοκομείου είναι διαρκής και αξιολάμπη.

Πώς ερμηνεύετε τα διαχρονικά χαμηλά ποσοστά δωρεάς οργάνων στην Ελλάδα;
Υπάρχουν πολλές ερμηνείες γύρω από αυτά τα χαμηλά ποσοστά. Αρχικά, η ελλιπίς

ενημέρωση ή/και η παραπληροφόρηση που υπάρχει σχετικά με το τι σημαίνει εγκεφαλικός θάνατος είναι κατά τη γνώμη μου η κυριότερη αιτία. Πολλοί συνάνθρωποί μας συγχέουν τον εγκεφαλικό θάνατο με το κώμα που είναι μια εντελώς διαφορετική κατάσταση. Ο εγκεφαλικός θάνατος προκύπτει από μια καταστροφική και μη αναστρέψιμη εγκεφαλική βλάβη και ισοδυναμεί με σωματικό θάνατο. Διαφέρει από το κώμα που είναι μια σοβαρή διαταραχή της εγκεφαλικής λειτουργίας με άλλο βαθμό αναστρέψιμότητα, χωρίς προσβολή των ζωτικών εγκεφαλικών κέντρων (αναπνοής, καρδιακής λειτουργίας). Το δεύτερο αίτιο είναι η έλλειψη εμπιστοσύνης στο σύστημα υγείας, όπως παρατηρείται και σε άλλους φορείς και δομές του κράτους. Αυτό είναι ένα φαινόμενο που υπάρχει όχι μόνο στη χώρα μας αλλά και σε χώρες που, κατά τεκμήριο, έχουν πολύ υψηλό επίπεδο στην παροχή υπηρεσιών υγείας.

Μία από τις κυριάρχες προκαταλήψεις όσων φοβούνται να εγγραφούν δωρητές οργάνων είναι πως αν ο θεράπων ιατρός στην εντατική γνωρίζει πως ένας ασθενής είναι δωρητής οργάνων, δεν θα του παρέχει επαρκή φροντίδα. Τι θα απαντούσατε σε έναν πολίτη που εκφράζει αυτό τον φόβο;

Για να γίνει κάποιος δωρητής οργάνων θα πρέπει να πληρούνται τα κριτήρια του εγκεφαλικού θανάτου που είναι σαφώς ορισμένα, εδραιωμένα επιστημονικά και θεσμοθετημένα διά νόμου εδώ και πολλά χρόνια. Ο εγκεφαλικός θάνατος προϋποθέτει σοβαρές παθήσεις ή κακώσεις του εγκεφάλου που η επιστημονική γνώση και ιατρική φροντίδα δεν μπορούν να αναστρέψουν. Δωρητής οργάνων δεν μπορεί να γίνει κάθε ασθενής που βρίσκεται στη ΜΕΘ λόγω της βαριάς κλινικής του εικόνας· δεν αρκεί η εγγραφή του ασθενούς σε μητρώο δωρητών και μόνον για να γίνει δωρητής. Την εγγραφή αυτή τη γνωρίζει μόνο ο Εθνικός Οργανισμός Μεταμοσχεύσεων κι αυτό που δηλώνεται μέσω αυτής είναι η πρόθεση του εγγεγραμμένου να γίνει δωρητής οργάνων μόνο εφόσον πληρούνται τα απαραίτητα κριτήρια.

Η επικοινωνία με την οικογένεια ενός αποβιώσαντος με σκοπό μια πιθανή δωρεά των οργάνων του, πόσο δύσκολη είναι; Έχετε έρθει ποτέ σε δύσκολη θέση;
Είναι εξαιρετικά σημαντική και εξαιρετικά δύσκολη και ξεκινά πριν καν γίνει η διάγνωση του εγκεφαλικού θανάτου. Ξεκινά από τη στιγμή που ο ασθενής εισάγεται στην Εντατική. Η επικοινωνία με τους συγγενείς των ασθενών, ειδικά όταν αφορά δυσάρεστες εξελίξεις, είναι πολύπλοκη και είναι και ένας τομέας στον οποίο δεν εκπαιδευτήκαμε στο πλαίσιο των ιατρικών μας σπουδών. Προσωπικά έχω παρακολουθήσει σεμινάρια ψυχολογίας και ανθρωπιστικών επιστημών

προκειμένου να μπορώ να επικοινωνήσω με τις οικογένειες των ασθενών και διδάχθηκα πολλά για την καθημερινή μου πρακτική ως Εντατικολόγος. Η ανακοίνωση του εγκεφαλικού θανάτου και η φορτισμένη ατμόσφαιρα που την ακολουθεί με δυσκολεύουν κάθε φορά. Η προοπτική, όμως, της πιθανής δωρεάς οργάνων ίσως βοηθά στο να απαλύνει τη θλίψη της οικογένειας. Και έτσι, ο αποβιώσας, εφόσον η κατάσταση του είναι μη αναστρέψιμη, προσφέρει το μεγαλύτερο δώρο: τη ζωή σε συνανθρώπους του. Αυτή η σκέψη βοηθά κι εμένα.

Τι πρέπει να αλλάξει για να βελτιωθεί και το δικό σας έργο αλλά και η δωρεά οργάνων στην Ελλάδα;

Η ενημέρωση του κοινού με σαφήνεια είναι από τις βασικές κινήσεις που πρέπει να γίνουν. Σε αυτή την ενημέρωση κυρίαρχο ρόλο παίζουν τα μέσα ενημέρωσης και τα κοινωνικά δίκτυα. Η ενημέρωση αυτή θα πρέπει να περιλαμβάνει και το ίδιο το ιατρονοσηλευτικό προσωπικό ώστε να στηρίξει το έργο της δωρεάς οργάνων. Ο θεσμός του Συντονιστή Μεταμοσχεύσεων σύμφωνα με το πρότυπο της Ισπανίας, που είναι η χώρα με τη μεγαλύτερη αναλογία δωτών ανά εκατομμύριο πληθυσμού, έχει καθιερωθεί τα τελευταία χρόνια με πολύ καλά αποτελέσματα, αλλά θα πρέπει να ενισχυθεί περαιτέρω. Ο Συντονιστής Μεταμοσχεύσεων δεν μπορεί να είναι γιατρός ή νοσηλεύτης που ασκεί και άλλα καθήκοντα. Έχει μια εξαιρετικά σημαντική θέση που χρειάζεται αφοσίωση, πολύωρη εργασία και συνεχή διαθεσιμότητα. Οι αρμοδιότητες του Συντονιστή Μεταμοσχεύσεων ξεκινούν με την αναγνώριση του ασθενούς-υποψήφιου δότη και συνεχίζουν με τη διαχείριση του ασθενούς στη ΜΕΘ, την ενημέρωση και επικοινωνία με το συγγενικό περιβάλλον σε όλη τη διάρκεια της διαδικασίας αλλά και μετά το πέρας αυτής. Με αυτόν τον τρόπο θα αποσυμφορηθεί και το έργο των γιατρών της ΜΕΘ που μέχρι τώρα έχουν αναλάβει τον ρόλο αυτόν. Πρόσφατα παραδόθηκε στον Πρωθυπουργό της χώρας το Εθνικό Σχέδιο για τη Δωρεά και Μεταμόσχευση Οργάνων, που με τη στήριξη του Ιδρύματος Ωνάση καταρτίστηκε από μια ομάδα Ελλήνων και ξένων επιστημόνων με επικεφαλής τον καθηγητή κ. Ηλία Μόσιαλο από το London School of Economics και τον καθηγητή στο Imperial College London κ. Βασίλειο Παπαλόη. Μεταξύ άλλων, περιγράφει λεπτομερώς τον ρόλο του Συντονιστή Μεταμοσχεύσεων καθώς και την ενίσχυση του ρόλου του Εθνικού Οργανισμού Μεταμοσχεύσεων. Τέλος, θεωρώ απαραίτητο τα νοσοκομεία που συνεισφέρουν στη διαδικασία της δωρεάς και μεταμόσχευσης οργάνων να ενισχύονται οικονομικά αλλά και με ανθρώπινο δυναμικό ώστε να είναι δυνατή η έρευνα και η συνεχής εκπαίδευση σε αυτόν τον τομέα με στόχο τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Μια νέα εποχή στις Μεταμοσχεύσεις

Το Ίδρυμα Ωνάση έχει αναλάβει μια Εθνική Πρωτοβουλία για την ανοικοδόμηση του ευαίσθητου αυτού τομέα

Το Ίδρυμα Ωνάση προάγει την ενημέρωση υλοποιώντας προγράμματα εξοικείωσης και ευαισθητοποίησης πολιτών, γονέων και μαθητών

Μάθετε περισσότερα στο www.onassis.org

Το Ίδρυμα Ωνάση ανέλαβε μια Εθνική Πρωτοβουλία, σε συνεργασία με τον Εθνικό Οργανισμό Μεταμοσχεύσεων (ΕΟΜ) και το Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο (ΩΚΚ), με όραμα την ανοικοδόμηση του τομέα των μεταμοσχεύσεων, αλλά και την ανάπτυξη και την ενίσχυση της κουλτούρας δωρεάς οργάνων στη χώρα μας.

Παρά τις περιστασιακές καμπάνιες ενημέρωσης και τις αποσπασματικές προσπάθειες στο σύστημα υγείας η προσφορά οργάνων στη χώρα μας είναι πολύ περιορισμένη.

Η λίστα αναμονής των ασθενών που χρειάζονται μόσχευμα είναι μεγάλη και η πιθανότητα κάποιος/κάποια από αυτούς να βρει το πολυπόθητο μόσχευμα είναι πολύ μικρή. Αγνοια, προκαταλήψεις, αλλά και ένα αφιλόξενο σύστημα υγείας αναδεικνύονται σε καθοριστικούς ανασταλτικούς παράγοντες για τις μεταμοσχεύσεις στη χώρα μας.

Το Ίδρυμα Ωνάση, μέσα από μια ολιστική προσέγγιση δράσεων, στέκεται αρωγός στο έργο της Πολιτείας και του ΕΟΜ και συμβάλλει στην ανοικοδόμηση του τομέα των μεταμοσχεύσεων.

Επενδύει στην υποδομή, κατασκευάζοντας το Ωνάσειο Εθνικό Μεταμοσχευτικό Κέντρο, δίπλα στο Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο, εξοπλίζει τα δύο νοσοκομεία με τελευταίας τεχνολογίας ιατρικό εξοπλισμό, ενώ τα μετατρέπει παράλληλα σε πλήρως ψηφιακά νοσοκομεία.

Συνδράμει στην αλλαγή της δομής του Συστήματος Υγείας, παραδίδοντας στην Πολιτεία (Ιούλιος 2021) το Εθνικό Σχέδιο για τη Δωρεά και Μεταμόσχευση Οργάνων. Μια μελέτη που εκπονήθηκε από διεθνή ερευνητική ομάδα με επικεφαλής τους διακεκριμένους Καθηγητές κ. Ηλία Μόσιαλο και κ. Βασίλειο Παπαλόη, η οποία θα αποτελέσει τον οδικό χάρτη για τις μεταμοσχεύσεις στην Ελλάδα τα επόμενα χρόνια. Παράλληλα, στηρίζει για τρία χρόνια τη μισθοδοσία 7 Συντονιστών Μεταμοσχεύσεων σε 7 νοσοκομεία της χώρας μέχρι να γίνει το Εθνικό Σχέδιο νόμος του κράτους και να αντιμετωπιστούν οριστικά οι ανάγκες του Συστήματος Υγείας στον ευαίσθητο αυτό τομέα.

Στηρίζει την εκπαίδευση και την επιστημονική εξέλιξη του ιατρικού και νοσηλευτικού δυναμικού, μέσα από υποτροφίες, αλλά και εκπαιδευτικά webinars, ενώ ενισχύει την ιατρική έρευνα.

Προάγει την ενημέρωση υλοποιώντας προγράμματα εξοικείωσης και ενημέρωσης πολιτών, γονέων και μαθητών, όπως είναι το εκπαιδευτικό πρόγραμμα για μαθητές δημοτικού «Οργανούληδες», διοργανώνει σεμινάρια, συνέδρια, εργαστήρια που αφορούν το ιατρικό προσωπικό και τους συνεργαζόμενους φορείς, ενώ πάντα με την επιστημονική επίβλεψη και τη συνεργασία του ΕΟΜ προχωρά σε επιτόπια ενημέρωση προς κρατικούς φορείς, ομίλους Μέσων Ενημέρωσης και επιχειρήσεις.

Ωνάσειο Εθνικό Μεταμοσχευτικό Κέντρο:

Το «σπίτι» των μεταμοσχεύσεων θα είναι έτοιμο το 2024

Το Ωνάσειο Εθνικό Μεταμοσχευτικό Κέντρο (ΩΜΕΜΚ) αποτελεί την πραγματοποίηση ενός οράματος που η διοίκηση του Ιδρύματος Ωνάση σχεδίαζε εδώ και καιρό: να προσφέρει στην ελληνική κοινωνία ένα νοσοκομείο αφιερωμένο στη μεταμόσχευση συμπαγών οργάνων, το οποίο παράλληλα θα αποτελεί και ένα κέντρο έρευνας και καινοτομίας στον τομέα των μεταμοσχεύσεων.

Το ΩΜΕΜΚ αναμένεται να διαδραματίσει καταλυτικό ρόλο για την ανάπτυξη της μεταμοσχευτικής δραστηριότητας στη χώρα, καθώς θα στηρίζει ένα πανελλαδικό δίκτυο.

Με τον συντονισμό και την εποπτεία της Πολιτείας, μέσω του ΕΟΜ, θα συνάψει συνεργασίες με γιατρούς του εξωτερικού, οι οποίοι θα μεταφέρουν την τεχνογνωσία τους στο ΩΜΕΜΚ.

Ο συνολικός προϋπολογισμός για την κατασκευή του υπερσύγχρονου έργου ανέρχεται στα 100.000.000 ευρώ και θα εξοπλιστεί με τεχνολογία αιχμής αξίας 30.000.000 ευρώ.

Επιπλέον, η αυτόνομη παιδιατρική μεταμοσχευτική κλινική, το Ωνάσειο Παιδων, θα προσφέρει εξειδικευμένες υπηρεσίες υψηλού επιπέδου στην Παιδοκαρδιολογία και Παιδοκαρδιοχειρουργική, περιορίζοντας παράλληλα την ανάγκη μετάβασης των ασθενών στο εξωτερικό για μεταμόσχευση.

Οι υπερσύγχρονες υποδομές, η τεχνολογία αιχμής, το εξειδικευμένο προσωπικό και η συνεργασία με άλλα κέντρα μεταμοσχεύσεων θα δημιουργήσουν ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο για κάθε ασθενή, ακόμα και τον ανασφάλιστο.

Ένα νοσοκομείο για όλους.

Το Ωνάσειο Παιδών θα προσφέρει
επιπλέον εξειδικευμένες υπηρεσίες
υψηλού επιπέδου στην Παιδοκαρδιολογία
και Παιδοκαρδιοχειρουργική

Βασικές αρχές του:

- Μέριμνα και σεβασμός στον ασθενή και την οικογένειά του
- Ποιότητα και καινοτομία στην παροχή υπηρεσιών υγείας
- Υγεία για όλους
- Μέριμνα και για ανασφάλιστους ασθενείς
- Υπευθυνότητα και ακεραιότητα στην εκπλήρωση των ιατρικών καθηκόντων
- Συνεργασία για το κοινό όραμα

Θα είναι ένα οικοδόμημα:

7.000 τ.μ. και

4 ορόφων και θα διαθέτει

48 νέες κλίνες

12 κλίνες ΜΕΘ για παιδιά, εκ των οποίων

5 αποκλειστικά για βρέφη

Εθνικό Σχέδιο για τη Δωρεά και Μεταμόσχευση Οργάνων

Η Ελλάδα αποκτά ένα ολοκληρωμένο θεσμικό πλαίσιο για τις μεταμοσχεύσεις

Πριν από σχεδόν 30 χρόνια, το Ίδρυμα Ωνάση άλλαξε το τοπίο της υγείας στη χώρα μας με τη δημιουργία του Ωνάσειου Καρδιοχειρουργικού Κέντρου. Σήμερα, μέσα από μια ολιστική προσέγγιση, επιδιώκει να αλλάξει και πάλι το τοπίο της υγείας στην Ελλάδα, αυτή τη φορά σε σχέση με τη δωρεά και μεταμόσχευση συμπαγών οργάνων. Μέσα από μια Εθνική Πρωτοβουλία, δημιουργεί νέες υποδομές για τις μεταμοσχεύσεις, επενδύει στην καινοτομία, ενισχύει τις δομές του Εθνικού Συστήματος Υγείας, συνδράμει στην ανάπτυξη της επιστημονικής έρευνας, ενώ αναλαμβάνει δράσεις για την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση των πολιτών.

Επίκεντρο της προσπάθειας αυτής αποτελεί η κατασκευή του Ωνάσειου Εθνικού Μεταμοσχευτικού Κέντρου (ΩΜΕΚ), ενός σύγχρονου μεταμοσχευτικού κέντρου για όλους, που αναμένεται να παραδοθεί στην Πολιτεία το 2024. Ωστόσο, οι υποδομές δεν αρκούν από μόνες τους για να αλλάξει το τοπίο στις μεταμοσχεύσεις στη χώρα μας. Απαιτούνται συμπληρωματικές ενέργειες, που θα συμβάλλουν στο να μπουν γερά θεμέλια στην ανοικοδόμηση του τομέα αυτού. Πρώτα πρώτα, για να λειτουργήσει, όχι μόνο

το συγκεκριμένο νοσοκομείο, αλλά συνολικά το δίκτυο της δωρεάς και μεταμόσχευσης οργάνων στην Ελλάδα, απαιτείται ένα θεσμικό πλαίσιο για μια ολοκληρωμένη εθνική μεταμοσχευτική πολιτική.

Για τον σκοπό αυτό, το Ίδρυμα Ωνάση, αφού εξασφάλισε διακομματική συναίνεση, ανέθεσε το 2019 στο London School of Economics (LSE) την εκπόνηση, σε συνεργασία με το Imperial College London, του Εθνικού Σχεδίου για τη Δωρεά και Μεταμόσχευση Οργάνων στην Ελλάδα, με επικεφαλής της ερευνητικής ομάδας Ελλήνων και ξένων επιστημόνων τους καθηγητές Ηλία Μόσιαλο και Βασίλειο Παπαλόη.

Την Τρίτη 6 Ιουλίου 2021, η μελέτη για το Εθνικό Σχέδιο για τις Μεταμοσχεύσεις στη χώρα μας παραδόθηκε από το Ίδρυμα Ωνάση στην Πολιτεία και το επόμενο βήμα είναι να αποτελέσει νόμο του Κράτους. Πρόκειται για ένα πρωτόγνωρο επιστημονικό πόνημα παγκοσμίως, μια εξαιρετική και άρτια μελέτη, που μπορεί να αποτελέσει τον οδικό χάρτη των μεταμοσχεύσεων στην Ελλάδα τα επόμενα χρόνια.

Η ΜΕΛΕΤΗ

Η μελέτη για το Εθνικό Σχέδιο για τη Δωρεά και Μεταμόσχευση Συμπαγών Οργάνων στην Ελλάδα περιλαμβάνει ένα πλαίσιο κανόνων και βέλτιστων πρακτικών με διεθνείς προδιαγραφές, το οποίο μπορεί να λειτουργήσει ως ένα εθνικό σχέδιο υγείας. Σε αυτό προσδιορίζονται:

- η αναγκαία στρατηγική του κράτους και στο πλαίσιο της θεραπείας και σε αυτό της πρόληψης
- ο ρόλος του Εθνικού Οργανισμού Μεταμοσχεύσεων
- ο ρόλος του Ωνάσειου Εθνικού Μεταμοσχευτικού Κέντρου, αλλά και των υπόλοιπων μεταμοσχευτικών κέντρων της χώρας
- οι υποδομές και οι ανάγκες τους
- οι μέθοδοι εκπαίδευσης του εξειδικευμένου προσωπικού
- οι τάσεις της κοινής γνώμης απέναντι στις μεταμοσχεύσεις και ο ρόλος των Μέσων Ενημέρωσης

Μεταξύ άλλων, το Εθνικό Σχέδιο για τη Δωρεά και Μεταμόσχευση Οργάνων στην Ελλάδα προβλέπει:

- Ισχυροποίηση του Εθνικού Οργανισμού Μεταμοσχεύσεων και ανάπτυξη πανελλαδικά.
- Ενίσχυση των διαθέσιμων υποδομών.
- Ειδική αποζημίωση για το ιατρονοσηλευτικό προσωπικό.
- Συντονιστές Μεταμοσχεύσεων σε κάθε νοσοκομείο με ΜΕΘ.
- Εκπαίδευση και Πιστοποίηση των Συντονιστών Μεταμοσχεύσεων κατά τα ευρωπαϊκά πρότυπα.
- Αξιοποίηση της τεχνολογίας τηλεϊατρικής και των ηλεκτρονικών ιατρικών φακέλων για την παρακολούθηση των ασθενών σε απομακρυσμένες περιοχές.

Με αυτό τον τρόπο, ο ασθενής έρχεται στο επίκεντρο της φροντίδας, ενώ παράλληλα οικοδομείται η εμπιστοσύνη του στο Σύστημα Υγείας των Μεταμοσχεύσεων.

Φωτογραφία: Ανδρέας Σιμόπουλος

6 Ιουλίου 2021: Ο Πρόεδρος του Ιδρύματος Ωνάση κ. Αντώνης Παπαδημητρίου παραδίδει τη μελέτη για το Εθνικό Σχέδιο για τη Δωρεά και Μεταμόσχευση Συμπαγών Οργάνων στον Πρωθυπουργό κ. Κυριάκο Μητσοτάκη. Μία έρευνα, που διήρκεσε δύο χρόνια και είχε ως επικεφαλής τους καθηγητές κ. Βασίλειο Παπαλόη και κ. Ηλία Μόσιαλο, περατώθηκε δημιουργώντας ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο λειτουργίας για τη Δωρεά Οργάνων και τις Μεταμοσχεύσεις στην Ελλάδα.

Οργανούληδες

Ένα καινοτόμο εκπαιδευτικό πρόγραμμα
για την υγιεινή ζωή και τη δωρεά οργάνων

ΟΡΓΑΝΟΥΛΗΔΕΣ™

ΕΝΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΥΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΑΙΓΙΔΑ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ
ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΓΕΙΑΣ, ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΩΝΑΣΗ.

Μέρος της Εθνικής Πρωτοβουλίας του Ιδρύματος Ωνάση για τη δωρεά και μεταμόσχευση οργάνων αποτελεί και το εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Οργανούληδες», ένα μοναδικό, καινοτόμο και διαδραστικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα για μαθητές και μαθήτριες δημοτικού (ηλικίας 7 έως 11 ετών). Το Ίδρυμα Ωνάση εξασφάλισε τα αποκλειστικά δικαιώματα του προγράμματος για την Ελλάδα, μετά από πρόταση του Εθνικού Οργανισμού Μεταμοσχεύσεων (EOM), και ανέλαβε την προώθηση και διάχυση του προγράμματος, πάντα με την επιστημονική επίβλεψη του EOM.

Το πρόγραμμα αποσκοπεί να κάνει τα παιδιά «καπετάνιους» της δικής τους υγείας και να τα βοηθήσει να κατανοήσουν με εύκολο και διασκεδαστικό τρόπο την αξία της δωρεάς οργάνων και της μεταμόσχευσης, ανοίγοντας παράλληλα τον διάλογο γύρω από αυτά τα θέματα και μέσα στην οικογένεια.

Ποια είναι τα όργανα του σώματός μας και πώς λειτουργούν; Πώς φροντίζουμε την υγεία μας; Τι μέγεθος έχει η καρδιά και ποιο εσωτερικό μας όργανο μπορεί και «ξαναγεννιέται»; Τι συμβαίνει εάν κάποιο από τα όργανα δεν λειτουργεί σωστά; Πώς ένας γιατρός μπορεί να αντικαταστήσει αυτό το όργανο με κάποιο άλλο;

Δύσκολα ερωτήματα, όπως τα παραπάνω, γίνονται διασκεδαστικές ιστορίες μέσα από τους χαρακτήρες των «Οργανούληδων».

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα, που ξεκίνησε από την Αγγλία και ταξιδεύει ήδη σε Σκωτία και Καναδά, είναι πλέον διαθέσιμο και στην Ελλάδα, προκειμένου να μοιραστεί μαζί μας συμβουλές για τη φροντίδα της υγείας μας και να μας μάθει τα πάντα για τη δωρεά οργάνων.

Με στόχο την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση παιδιών, γονέων και εκπαιδευτικών, από το σχολικό έτος 2021-22 το πρόγραμμα συμπεριλήφθηκε στις Δράσεις-Παρεμβάσεις και Προγράμματα Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας του Υπουργείου Υγείας και στον ΙΘ΄ θεματικό άξονα με τίτλο «Προαγωγή της Δωρεάς Οργάνων και των Μεταμοσχεύσεων σε παιδιά και εφήβους», ενώ συνεχίζεται να παρουσιάζεται και το σχολικό έτος 2022-23.

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα αποτελείται από ένα διαρκώς εμπλουτιζόμενο φάσμα εργαλείων για σχολεία, επαγγελματίες και επισκέπτες υγείας, αλλά και για τους γονείς που θέλουν να εμφυσήσουν τη φροντίδα της υγείας από νωρίς στα παιδιά τους. Έτσι, με οδηγό τη βασική παρουσίαση των «Οργανούληδων» και τη συνδρομή του εγχειριδίου για τους γονείς, τους εκπαιδευτικούς και τους επισκέπτες υγείας, η φροντίδα της υγείας και η δωρεά οργάνων γίνονται για πρώτη φορά μέρος της δημόσιας εκπαίδευσης στην Ελλάδα.

Μυελός των οστών

Καρδιά

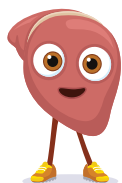
Νεφρός

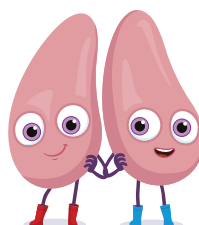
Λεπτό Έντερο

Οφθαλμός (μάτι)

Ήπαρ (συκώτι)

Πνεύμονες

Πάγκρεας

Το εκπαιδευτικό υλικό των «Οργανούληδων» μπορείτε να το βρείτε στην επίσημη σελίδα του Υπουργείου Υγείας, ενώ επιπλέον υλικό –βίντεο, παιχνίδια και εκπαιδευτικά εργαλεία– είναι διαθέσιμο στο www.onassis.org και στο www.eom.gr.

Στην έναρξη της παρουσίασης του εκπαιδευτικού προγράμματος, που πραγματοποιήθηκε στο 100ό Δημοτικό Σχολείο Αθήνας, την 1η Νοεμβρίου 2021, παραβρέθηκε η Πρόεδρος της Δημοκρατίας, κα Κατερίνα Σακελλαροπούλου, προκειμένου να στείλει το δικό της συμβολικό και ουσιαστικό μήνυμα, σηματοδοτώντας την έναρξη του προγράμματος.

Την παρουσίαση στο 100ό Δημοτικό Σχολείο Αθήνας παρακολούθησαν επίσης ο πρόεδρος του Ιδρύματος Ωνάση, κ. Αντώνης Παπαδημητρίου, ο πρόεδρος του ΕΟΜ, κ. Γιώργος Παπαθεοδωρίδης, και ο πρόεδρος του Ωνάσειου Καρδιοχειρουργικού Κέντρου, κ. Ιωάννης Μπολέτης. Το σύνθημα των «Οργανούληδων» είναι «Γιατί το μέσα μας είναι που μετράει» και έχει διττή ερμηνεία, καθώς δεν αρκεί να φαινόμαστε καλά μόνο εξωτερικά, αλλά πρέπει και μέσα μας να νιώθουμε όμορφα και όλα τα όργανά μας να λειτουργούν σωστά.

Στην πρώτη σχολική περίοδο, η παρέα των «Οργανούληδων» ταξίδεψε σε δημοτικά σχολεία όλης της Ελλάδας, από την Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη έως τη Νάξο, τα Χανιά, τη Ζάκυνθο, τη Φλώρινα και την Ξάνθη. Περισσότεροι από 3.700 μαθητές και 300 εκπαιδευτικοί έχουν ήδη παρακολουθήσει το πρόγραμμα, ενώ οι «Οργανούληδες» συνεχίζουν δυναμικά και στη νέα σχολική χρονιά, με ακόμη περισσότερες διαδικτυακές παρουσιάσεις σε δημοτικά σχολεία.

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα μπορούν να το επιλέξουν οι επισκέπτες υγείας και οι δάσκαλοι των δημοτικών σχολείων, στο πλαίσιο των προγραμμάτων Αγωγής της Υγείας, ενώ μπορούν επίσης να οργανωθούν παρουσιάσεις (μέσω διαδικτύου ή με φυσική παρουσία) από συνεργάτες του Εθνικού Οργανισμού Μεταμοσχεύσεων. Τα ενδιαφερόμενα σχολεία μπορούν να βρουν περισσότερες πληροφορίες για το εκπαιδευτικό πρόγραμμα, καθώς και τη σχετική φόρμα εκδήλωσης ενδιαφέροντος στο www.onassis.org.

Μεταμόσχευση και δωρεά οργάνων: μάθε όλα όσα θες να γνωρίζεις

1

Ποιος θα μπορούσε να χρειαστεί μεταμόσχευση συμπαγούς οργάνου;

Οποιοσδήποτε από εμάς, κάποια στιγμή στη ζωή του, λόγω ανεπάρκειας ενός οργάνου, μπορεί να χρειαστεί μεταμόσχευση για να συνεχίσει να ζει. Ο σύγχρονος τρόπος ζωής, οι επιβλαβείς συνήθειες όπως το κάπνισμα, η υπέρταση, ο σακχαρώδης διαβήτης καθιστούν πιο πιθανό στη διάρκεια της ζωής μας να χρειαστούμε κάποιο όργανο, παρά να γίνουμε εμείς οι ίδιοι δότες οργάνων μετά θάνατον.

2

Ποια είναι η διαδικασία για να εγγραφεί ένας ασθενής στο Εθνικό Μητρώο Υποψήφιων Ληπτών Συμπαγών Οργάνων (ΕΜΥΛ), δηλαδή στη «λίστα»;

Αρχικά, ο θεράπων ιατρός θα πρέπει να διαπιστώσει την τελικού σταδίου ανεπάρκεια στη λειτουργία ενός οργάνου και, στη συνέχεια, να τον παραπέμψει στην αντίστοιχη Μονάδα Μεταμόσχευσης για το συγκεκριμένο όργανο. Κατόπιν, μέσω της Μονάδας Μεταμόσχευσης, θα εγγραφεί στο Εθνικό Μητρώο Υποψήφιων Ληπτών που τηρείται στον ΕΟΜ.

3

Πώς γίνεται η κατανομή των οργάνων στους υποψήφιους λήπτες και πώς διασφαλίζεται το αδιάβλητο της διαδικασίας;

Η κατανομή των μοσχευμάτων στους υποψήφιους λήπτες του Εθνικού Μητρώου που τηρείται στον ΕΟΜ διενεργείται ανά όργανο και η διαδικασία πραγματοποιείται βάσει αυστηρών διεθνών ιατρικών κριτηρίων, όπως είναι: η ομάδα αίματος, η ιστοσυμβατότητα μεταξύ δότη και υποψήφιων ληπτών, ο χρόνος αναμονής, η ηλικία, οι σωματομετρικές διαστάσεις και, τέλος, η ιατρικώς πιστοποιημένη βαρύτητα της κατάστασης της υγείας του κάθε ασθενούς. Οι λίστες προκύπτουν από ειδικό, αδιάβλητο πληροφοριακό σύστημα του ΕΟΜ, ενώ στη συνέχεια ο ΕΟΜ ενημερώνει τα μεταμοσχευτικά κέντρα για το ποιοι είναι οι καταλληλότεροι λήπτες ανά όργανο, με βάση τα παραπάνω κριτήρια. Τα κριτήρια εγγραφής ενός υποψήφιου λήπτη στη «λίστα», όπως και τα κριτήρια κατανομής των οργάνων, βασίζονται σε διεθνή πρωτόκολλα και περιγράφονται και στην ελληνική νομοθεσία.

4

Τα όργανα φυλάσσονται σε μία εθνική τράπεζα;

Όχι. Τα συμπαγή όργανα έχουν ιδιαίτερα περιορισμένο χρόνο επιβίωσης εκτός του ανθρώπινου οργανισμού. Ο χρόνος αυτός, μεταξύ της αφαίρεσης και της μεταμόσχευσης του οργάνου, αποκαλείται χρόνος ψυχρής ισχαιμίας (ΧΨΙ), γιατί τα όργανα συντηρούνται μέσα σε ειδικά διαλύματα και σε πάγο. Ο ΧΨΙ είναι μόλις 4 ώρες για την καρδιά και τους πνεύμονες, 9 ώρες για το ήπαρ και 24 ώρες για τους νεφρούς. Σε «τράπεζα» φυλάσσονται οι ιστοί, όπως οι κερατοειδείς και το δέρμα, οι οποίοι μπορούν να συντηρηθούν για μεγαλύτερα χρονικά διαστήματα.

5

Τι σημαίνει εγκεφαλικός θάνατος;

Εγκεφαλικός είναι ο θάνατος του ατόμου μετά από μη αναστρέψιμη καταστροφική βλάβη στο εγκεφαλικό στέλεχος (brain stem death). Η μόνιμη απώλεια όλων των λειτουργιών του εγκεφαλικού στελέχους συνεπάγεται την ανεπανόρθωτη απώλεια της συνείδησης, σε συνδυασμό με την κατάρρευση της αυτόματης αναπνοής. Τα όργανα του αποβίωσαντος εξακολουθούν να λειτουργούν αποκλειστικά και μόνο μέσω της διενέργειας της αναπνευστικής λειτουργίας από τον αναπνευστήρα.

6

Όταν κάποιος είναι εγκεφαλικά νεκρός, σημαίνει ότι το υπόλοιπο σώμα λειτουργεί;

Τα κέντρα ελέγχου ζωτικών λειτουργιών (η αυτόματη αναπνοή, η αρτηριακή πίεση κ.ά.), καθώς και οι ανώτερες ψυχικές και γνωσιακές λειτουργίες (μνήμη, σκέψη, αντίληψη κ.ά.), εξαρτώνται και ρυθμίζονται από το εγκεφαλικό στέλεχος. Για τον λόγο αυτόν, μια ανεπανόρθωτη βλάβη στο εγκεφαλικό στέλεχος επιφέρει αναπόφευκτα και ανεπιστρεπτί τον θάνατο ολόκληρου του εγκεφάλου, μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα. Ο εγκεφαλικός θάνατος ακολουθείται από τον «σωματικό» θάνατο, δηλαδή την παύση της λειτουργίας όλων των οργάνων του σώματος μέσα σε λίγες ώρες. Αν ο εκλιπών υποστεί εγκεφαλικό θάνατο, ενώ νοσηλεύεται διασωληνωμένος σε ΜΕΘ, τότε μόνο είναι δυνατή η συντήρηση ορισμένων οργάνων του σώματος με τεχνητά μέσα, ώστε αυτά να μπορούν να ληφθούν προς μεταμόσχευση και να δώσουν ζωή σε άλλους ανθρώπους.

7

Μπορεί κάποιος να επιστρέψει στη ζωή μετά τον εγκεφαλικό θάνατο;

Ουδέποτε στα ιατρικά χρονικά έχει επανέλθει ασθενής, ο οποίος έχει υποστεί καταστροφική βλάβη του εγκεφαλικού του στελέχους.

8

Ποια είναι η διαφορά μεταξύ εγκεφαλικού θανάτου και φυτικής κατάστασης (το κώμα);

Ο ανθρώπινος εγκέφαλος αποτελείται από δύο βασικά μέρη: τον φλοιό και το εγκεφαλικό στέλεχος. Στη φυτική κατάσταση, η εγκεφαλική βλάβη εντοπίζεται στον φλοιό, ενώ η λειτουργία του εγκεφαλικού στελέχους παραμένει ικανοποιητική και ο εγκέφαλος αιματώνεται κανονικά. Στην περίπτωση αυτή, ο ασθενής διατηρεί μεν αυτόματη αναπνοή και καρδιαγγειακή λειτουργία, στερείται όμως συνείδησης. Στον εγκεφαλικό θάνατο υπάρχει ανεπανόρθωτη βλάβη στο εγκεφαλικό στέλεχος και με την παύση λειτουργίας του σταματά να αιματώνεται και ο υπόλοιπος εγκέφαλος. Κλινικά, η φυτική κατάσταση (κώμα) και ο εγκεφαλικός θάνατος είναι απόλυτα διακριτές καταστάσεις που διαπιστώνονται με βάση συγκεκριμένα κριτήρια. Συνεπώς, σε καμία περίπτωση άνθρωποι σε φυτική κατάσταση δεν θεωρούνται νεκροί, άρα ούτε και δυνητικοί δότες οργάνων.

**Μεταμόσχευση
και δωρεά οργάνων:
μάθε όλα όσα θες
να γνωρίζεις**

9

Όταν κάποιος δεν έχει εκδηλώσει τη θέση του απέναντι στη δωρεά οργάνων εν ζωή, τι γίνεται όταν αποβιώσει;

Σύμφωνα με τον νόμο 4512/2018, εάν κάποιος δεν έχει δηλώσει εγγράφως προς τον ΕΟΜ τη θετική ή την αρνητική του στάση απέναντι στο ενδεχόμενο της δωρεάς οργάνων, τότε στην περίπτωση θανάτου του, υπό συνθήκες που μπορεί να γίνει δωρητής, η οικογένειά του αποφασίζει για το αν θα προχωρήσει σε δωρεά των οργάνων του.

10

Μπορεί οποιοσδήποτε να εγγραφεί ως δωρητής οργάνων;

Κάθε ενήλικος πολίτης μπορεί να εγγραφεί στο Μητρώο Δωρητών Οργάνων.

11

Υπάρχει ηλικιακό όριο στο να γίνει κάποιος δωρητής οργάνων;

Όχι. Οποιοσδήποτε ενήλικος πολίτης μπορεί να δηλώσει την επιθυμία του να βοηθήσει ασθενείς συνανθρώπους του μετά τον θάνατό του, ενώ στην κλινική πράξη ορισμένα όργανα μπορεί να είναι λειτουργικά και μεταμοσχεύσιμα ακόμα και από υπερήλικες δότες.

12

Αν έχω κάποιο σοβαρό πρόβλημα υγείας, εξακολουθώ να μπορώ να εγγραφώ ως δωρητής οργάνων;

Ναι. Οι γιατροί είναι οι μόνοι αρμόδιοι να κρίνουν, όταν έρθει η στιγμή, ποια όργανα μπορούν να σώσουν ζωές και ποια όχι. Ακόμα και αν ο εκλιπών έπασχε από ένα σοβαρό πρόβλημα υγείας, αυτό δεν αποκλείει το ενδεχόμενο κάποια από τα όργανά του να είναι μεταμοσχεύσιμα. Με εξαίρεση ορισμένα νοσήματα που αποκλείουν τη δωρεά, τα περισσότερα από αυτά, μεταξύ των οποίων αρκετά μεταδιδόμενα, δεν αποτελούν αντένδειξη.

13

Μπορείς να επιλέξεις ποια όργανα θα δωρίσεις;

Ναι, η δυνατότητα επιλογής δίνεται μέσα από τη δήλωση δωρητή οργάνων.

14

Μπορείς να επιλέξεις σε ποιον θα δοθούν τα όργανά σου;

Στη δωρεά μετά θάνατον, όχι. Η δωρεά δεν μπορεί να είναι κατευθυνόμενη προς συγκεκριμένο πρόσωπο, αλλά τηρείται η διαδικασία της προτεραιοποίησης των υποψηφίων του ΕΜΥΛ (λίστα).

15

Μπορώ να κάνω δημόσια έκκληση στα social media ή σε άλλο μέσο για να βρω συμβατό με εμένα ζώντα δότη;

Όχι. Η γνωστοποίηση της ανάγκης ή ακόμα και της διαθεσιμότητας ανθρώπινων οργάνων προς μεταμόσχευση απαγορεύεται τόσο από την ελληνική όσο και από την ευρωπαϊκή νομοθεσία. Κακώς συγχέουμε πολλές φορές την αιμοδοσία με τη δωρεά οργάνων. Αν κάποιος χρειάζεται αίμα, μπορεί η οικογένειά του να κάνει δημόσια έκκληση και από τα social media. Αυτό όμως δεν ισχύει στην περίπτωση της δωρεάς οργάνων.

16

Υπάρχει ρίσκο για έναν ζώντα δότη;

Πάντοτε υπάρχει σχετικό ρίσκο όταν κάποιος πρόκειται να υποβληθεί σε αφαίρεση ενός οργάνου. Αυτό εξαρτάται από το όργανο που πρόκειται να αφαιρεθεί (νεφρός / τμήμα ήπατος), ενώ οι γιατροί που θα πραγματοποιήσουν την αφαίρεση οφείλουν να ενημερώσουν πλήρως, προφορικός αλλά και εγγράφως, τον υποψήφιο δότη για τις πιθανές επιπλοκές στην υγεία του από τη δωρεά. Σε κάθε περίπτωση, λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για την ελαχιστοποίηση των πιθανών επιπλοκών στον δότη και γι' αυτό τον λόγο πλέον είναι ιδιαίτερα σπάνιες.

17

Μπορεί η οικογένεια του δότη να έρθει σε επαφή με την οικογένεια του λήπτη;

Σύμφωνα με τη νομοθεσία, τόσο στην Ελλάδα όσο και διεθνώς, η ταυτότητα του λήπτη δεν αποκαλύπτεται στην οικογένεια του δότη, ούτε και το αντίστροφο. Αυτό γίνεται για την προστασία και των δύο πλευρών από το ενδεχόμενο ανάπτυξης οποιουδήποτε τύπου σχέσεων εξάρτησης. Παρ' όλα αυτά, επιτρέπεται και ενθαρρύνεται η ανώνυμη έγγραφη επικοινωνία μεταξύ των δύο πλευρών διαμέσου του EOM.

18

Τι είναι το εμπόριο οργάνων; Συμβαίνει στην Ελλάδα και την Ευρώπη;

Ως «εμπόριο οργάνων» νοείται η αγοραπωλησία οργάνων, με την οικειοθελή παραχώρηση οργάνου από ζωντανό δότη, έναντι οικονομικού ανταλλάγματος. Η ενέργεια αυτή λαμβάνει χώρα σε κράτη που το νομικό τους πλαίσιο δεν την απαγορεύει ρητά. Στην Ελλάδα, όπως και στην Ευρωπαϊκή Ένωση, απαγορεύεται το εμπόριο οργάνων και δεν έχει πραγματοποιηθεί ποτέ στη χώρα μας μεταμόσχευση οργάνου προερχόμενου από εμπόριο. Οι μεταμοσχεύσεις, είτε από ζώντα είτε από αποβιώσαντα δότη, πραγματοποιούνται μόνο σε μονάδες μεταμόσχευσης δημόσιων νοσοκομείων, υπό τον αυστηρό έλεγχο και την εποπτεία του Εθνικού Οργανισμού Μεταμοσχεύσεων και του Υπουργείου Υγείας. Οι μεταμοσχεύσεις πραγματοποιούνται μέσα από τη συνεχή συνεργασία ενός δικτύου φορέων του Εθνικού Συστήματος Υγείας, όπου τα νοσοκομεία των δοτών, οι μονάδες μεταμόσχευσης των ληπτών, τα εργαστήρια που ελέγχουν την ιστοσυμβατότητα, η κατανομή με βάση την Εθνική Λίστα και η μεταφορά των μοσχευμάτων, με τη συνδρομή του ΕΚΑΒ, γίνονται υπό τον συνεχή έλεγχο και συντονισμό του EOM, που λειτουργεί επί 24ώρου βάσεως.

Πώς να γίνω δωρητής οργάνων

Αρχικά θα πρέπει να διαχωρίσουμε τους δύο όρους:

Δωρητής οργάνων είναι ο ενήλικος πολίτης που δηλώνει εν ζωή ότι μετά τον θάνατό του θα ήθελε να βοηθήσει ασθενείς συνανθρώπους του, προσφέροντας τα όργανά του προς μεταμόσχευση. Ο δωρητής οργάνων κατέχει την «Κάρτα Δωρητή Οργάνων».

Δότης οργάνων είναι ο εκλιπών από τον οποίο αφαιρείται τουλάχιστον ένα όργανό του προς μεταμόσχευση ή ο εν ζωή πολίτης που δίνει ένα όργανο ή ιστό του προς μεταμόσχευση σε συγγενή του ή σε πρόσωπο με ισχυρό συναισθηματικό δεσμό, με βάση την ισχύουσα νομοθεσία. Μετά θάνατον, δότης μπορεί να γίνει κάποιος που καταλήγει με εγκεφαλικό θάνατο, ενώ είναι διασωληνωμένος σε μια ΜΕΘ και η λειτουργία των οργάνων του υποστηρίζεται με τεχνητά μέσα.

1. Πώς μπορεί κάποιος να εκδηλώσει την επιθυμία του να γίνει δωρητής οργάνων;

Με την εγγραφή του στο Εθνικό Μητρώο Δωρητών Οργάνων, που τηρείται στον ΕΟΜ, και την έκδοση της Κάρτας Δωρητή Οργάνων.

2. Ποια είναι η διαδικασία απόκτησης κάρτα δωρητή;

Για να γίνει κάποιος δωρητής, μπορεί να μπει στην ιστοσελίδα του ΕΟΜ (www.eom.gr) και χρησιμοποιώντας τους κωδικούς TaxisNet να αιτηθεί στον ΕΟΜ την έκδοση της κάρτας του ή να απευθυνθεί στα ΚΕΠ.

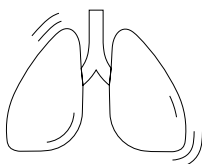
3. Μπορώ να αλλάξω γνώμη και να ακυρώσω την κάρτα δωρητή;

Φυσικά. Η κάρτα δωρητή μπορεί ανά πάσα στιγμή να αναιρεθεί, εάν ο δωρητής αλλάξει γνώμη, με μια απλή αίτησή του προς τον ΕΟΜ.

4. Γιατί είναι σημαντικό, εφόσον βλέπω θετικά τη δωρεά οργάνων, να αποκτήσω την κάρτα δωρητή ή έστω να το συζητήσω με την οικογένειά μου;

Για να μην επιβαρύνονται οι συγγενείς του εκλιπόντος με την ευθύνη μιας τόσο κρίσιμης απόφασης τη δύσκολη στιγμή της απώλειάς του, εφόσον αυτή είναι προειλημμένη από τον ίδιο τον εκλιπόντα. Συνήθως, μάλιστα, γίνεται σεβαστή με ανακούφιση από τους οικείους του ως εκπλήρωση της τελευταίας επιθυμίας του.

Σε ποια συμπαγή όργανα μπορεί να γίνει μεταμόσχευση

Πνεύμονες

Πάγκρεας

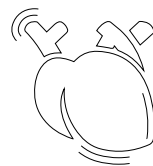
Λεπτό έντερο

Νεφρός

Ήπαρ

Καρδιά

Ποιος είναι ο Εθνικός Οργανισμός Μεταμοσχεύσεων

Ο Εθνικός Οργανισμός Μεταμοσχεύσεων είναι ο αρμόδιος φορέας, μαζί με το Υπουργείο Υγείας, για τη χάραξη και την υλοποίηση της εθνικής πολιτικής στον τομέα των μεταμοσχεύσεων.

Εποπτεύεται από το Υπουργείο Υγείας και μεταξύ των αρμοδιοτήτων του είναι ο συντονισμός, ο έλεγχος και η διασφάλιση όλων των σταδίων και των διαδικασιών από τον δότη στον λήπτη, σε όλες τις περιπτώσεις δωρεάς και μεταμοσχεύσεων οργάνων, ιστών και κυττάρων.

Λειτουργεί 24 ώρες το 24ωρο και συνεργάζεται με όλους τους αρμόδιους φορείς εντός και εκτός Ελλάδας με σκοπό την ασφαλή και επιτυχή έκβαση των μεταμοσχεύσεων και την προώθηση της ιδέας της δωρεάς ιστών και οργάνων.

Αναλυτικά οι αρμοδιότητές του:

- εισηγείται τη σκοπιμότητα ίδρυσης, συνένωσης, διακοπής λειτουργίας δημοσίων δομών στο σύστημα μεταμοσχεύσεων οργάνων, ιστών και κυττάρων,
- εισηγείται: α) τους όρους και τις προϋποθέσεις λειτουργίας, β) το θεσμικό πλαίσιο ελέγχου και αξιολόγησης, γ) τη χορήγηση, την ανανέωση και την ανάκληση άδειας λειτουργίας των δομών του συστήματος μεταμοσχεύσεων οργάνων, ιστών και κυττάρων,
- εισηγείται το πλαίσιο ποιότητας και ασφάλειας στη δωρεά και στη μεταμόσχευση οργάνων, ιστών και κυττάρων,
- συλλέγει στοιχεία παρακολούθησης του μεταμοσχευτικού έργου των δομών στη βάση των οποίων συντάσσει και υποβάλλει στο Υπουργείο Υγείας σχετική ετήσια έκθεση αξιολόγησης,
- οργανώνει και συντονίζει σε τοπικό, κρατικό και διακρατικό επίπεδο τη διακίνηση μοσχευμάτων οργάνων, ιστών και κυττάρων, και καθορίζει το πλαίσιο της διαδικασίας συντονισμού μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων,
- τηρεί τα Εθνικά Μητρώα υποψηφίων δωρητών, εθελοντών δοτών, υποψηφίων ληπτών, ληπτών οργάνων, ιστών και κυττάρων και αρνητών οργάνων καθώς και κάθε άλλο Μητρώο εθνικού επιπέδου, το οποίο είναι απαραίτητο για την αποτελεσματική άσκηση των αρμοδιοτήτων του,
- μεριμνά για τον σχεδιασμό και την παροχή πιστοποίησης, συνεχιζόμενης εκπαίδευσης και καθοδήγησης των επαγγελματιών υγείας που δραστηριοποιούνται σε κάθε στάδιο της διαδικασίας από τη δωρεά έως τη μεταμόσχευση οργάνων, ιστών και κυττάρων,
- περιλαμβάνομένης της καθοδήγησης για τη συλλογή σημαντικών μετεγχειρητικών πληροφοριών, καθώς και για την παραγωγή, την έγκριση και τη διάχυση σχετικών κατευθυντήριων οδηγιών και πρωτοκόλλων,
- μεριμνά για την ενημέρωση, την καθοδήγηση και την ψυχοκοινωνική υποστήριξη των υποψηφίων ληπτών, των ληπτών, των ζώντων δοτών και των συγγενών των δοτών οργάνων, ιστών και κυττάρων.
- επιδιώκει με κάθε πρόσφορο τρόπο, και ιδίως με την οργάνωση κατάλληλης ενημέρωσης-πληροφόρησης και εκπαίδευσης του κοινού, την αύξηση του αριθμού των προσοριζόμενων για μεταμόσχευση οργάνων, ιστών και κυττάρων.

Μην αφήνεις τους μύθους να επηρεάζουν τη ζωή τη δική σου και των συνανθρώπων σου

Μύθος

«Σε περίπτωση σοβαρού προβλήματος υγείας οι γιατροί που θα με φροντίσουν στο νοσοκομείο, αν γνωρίζουν πως είμαι δωρητής οργάνων, θα με αφήσουν να πεθάνω».

«Ξύπνησε από το κώμα, πριν του πάρουν τα όργανα».

«Κάποιος οικονομικά ισχυρός ή με κοινωνική επιρροή θα παρακάμψει τη λίστα κατανομής οργάνων».

«Αν εγγραφώ δωρητής οργάνων θα μαθευτεί και θα μου πάρουν τα όργανα».

«Η Δωρεά Οργάνων είναι ενάντια στη θρησκεία μου».

Η Αλήθεια

Καταρχάς, οι γιατροί των Μονάδων Εντατικής Θεραπείας (ΜΕΘ) δεν γνωρίζουν ποιος ασθενής είναι δωρητής οργάνων και ποιος όχι. Κανείς δεν έχει πρόσβαση σε αυτή την πληροφορία, παρά μόνον ο ΕΟΜ. Ωστόσο, ακόμα και αν γνώριζαν, προτεραιότητα των γιατρών των ΜΕΘ είναι η σωτηρία του ασθενούς. Μόνο σε περίπτωση που διαπιστωθεί ο θάνατός του, με εγκεφαλικά κριτήρια, τίθεται το ενδεχόμενο της δωρεάς οργάνων και αφού ενημερωθεί ο ΕΟΜ. Οι γιατροί που πιστοποιούν τον εγκεφαλικό θάνατο δεν έχουν καμία σχέση με τον ΕΟΜ ή με τις Μονάδες Μεταμόσχευσης.

Την «είδηση» αυτήν και κατά αυτόν τον τρόπο διατυπωμένη την έχουμε διαβάσει αρκετές φορές ή την έχουμε δει σε κινηματογραφικά ή τηλεοπτικά έργα. Πρόκειται για ψευδή είδηση ή απολύτως εσφαλμένη διατύπωση. Μεταμόσχευση οργάνων δεν πραγματοποιείται από ασθενείς σε φυτική κατάσταση, αλλά από ασθενείς που έχουν καταλήξει και είναι επιστημονικά διαπιστωμένοι ως εγκεφαλικά νεκροί. Ουδέποτε στα ιατρικά χρονικά έχει επανέλθει ασθενής στον οποίο έχει πιστοποιηθεί ο εγκεφαλικός του θάνατος.

Όχι. Κάθε φορά που υπάρχει ένας δότης οργάνων, η προτεραιοποίηση των υποψηφίων γίνεται από ειδικό λογισμικό, βάσει ιατρικών κριτηρίων. Το λογισμικό είναι θωρακισμένο και αδιάβλητο και οι κατανομές ελέγχονται τόσο από τον ΕΟΜ όσο και από τις Μονάδες Μεταμόσχευσης, καθώς και από ειδικές επιστημονικές επιτροπές ανά όργανο.

Κανείς δεν μπορεί να έχει πρόσβαση στο Μητρώο Δωρητών Οργάνων, παρά μόνο ο ΕΟΜ, ενώ στην Ελλάδα, όπως και στην Ευρωπαϊκή Ένωση, απαγορεύεται το εμπόριο οργάνων και δεν έχει πραγματοποιηθεί ποτέ στη χώρα μας μεταμόσχευση οργάνου προερχόμενου από εμπόριο. Οι μεταμοσχεύσεις, είτε από ζώντα είτε από αποβιώσαντα δότη, πραγματοποιούνται μόνο σε μονάδες μεταμόσχευσης δημόσιων νοσοκομείων, υπό τον αυστηρό έλεγχο και την εποπτεία του Εθνικού Οργανισμού Μεταμοσχεύσεων και του Υπουργείου Υγείας.

Οι μεγαλύτερες και πιο δημοφιλείς θρησκείες στον κόσμο, όπως ο Χριστιανισμός (Ορθόδοξη, Καθολική και Προτεσταντικές Εκκλησίες), ο Βουδισμός, το Ισλάμ, ο Ιουδαϊσμός, ο Ινδουισμός είναι υπέρ της Δωρεάς Οργάνων και μέσω της διδαχής τους και μέσω των πνευματικών ηγετών τους.

με την υποστήριξη

υπό την επιστημονική αιγίδα

**ONASSIS
HEALTH**

**ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΕΩΝ**

onassis.link/organmeetings